

Beskyttelse av menneskerettighetene

Stortinget vedtok at Norge tiltrer Europarådets konvensjon. — Moseid hevdet at saken var ufullstendig behandlet og foreslo den utsatt til over nyttår

Stortinget behandlet i går innstilling fra utenriks- og konstitusjonskomiteen om innhentelse av Stortingets samtykke til at Norge tiltrer Europarådets konvensjon om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter. Moseid (b) tok opp forslag om at saken ble utsatt til over nyttår, da han mente at saken ikke var grundig nok behandlet. Men dette forslaget ble nedstemt.

Moseid, som også er den eneste som har dissenter i komiteen, sa at dette er en viktig sak som trenger en ganske annerledes inngående behandling enn de har fått i komiteen, og kunne få i Stortinget nå. Det er ikke gjort klart rede for den store forskjell som eksisterer mellom denne konvensjon og FN's erklæring om menneskerettighetene i betydning og rekkevidde i arbeidet for fred og rettferd. En slik regional kon-

vensjon kan aldri erstatte FN's menneskerettighetserklæring og det fortsatte arbeid for beskyttelse av menneskerettighetene. FN's erklæring er av fundamental betydning for det internasjonale samarbeid for fred og frihet i verden. Taleren mente at den demo-

Hermetisering i plasticposer

Moss, 5. desbr. (NTB). Hermetisering i lufttette plasticposer blir nå uteksperimentert ved Chr. Aug. Thornes hermetikkfabrikker, opplyser disponert Fr. Schjøn til Moss Avis. Et forsøk med agurker har falt meget heldig ut. Posene blir fylt med agurker og varm lake, sveiset igjen med spesielle kortbølgeapparater og sterilisert ved koking. — Det er som kjent vanskelig for hermetikkfabrikkene å få blikk og aluminium til emballasje.

kratisk verden gjør en alvorlig feil om den ikke gjør det som er mulig for å få til et samarbeid mellom øst og vest i det humanistiske arbeid. Han ville henstille til alle som får med dette FN-arbeid å gjøre å søke å utbygge den gjensidige forståelse som er skapt. Hvis det ikke lykkes å få et verdensomfattende samarbeid på dette område, vil alle andre internasjonale tiltak bare utsette katastrofen.

Taleren mente at det nettopp her knyttet seg de sterkeste håp til å komme fram til forståelse mellom øst og vest. Fra departement, regjering og komiteen er det forutsetningen at den avgjørende bestemmelsen om domstoler til å håndheve konvensjonen, ikke skai avgjøres her i dag. Den må bringes inn for Stortinget senere. På den måten vil ikke konvensjonen tre i kraft på det punkt som er avgjørende. Forutsetningen er at 8

Forts. 2. side.

Beskyttelse av . . .

Forts. fra 1 side.

stater ratifiserer bestemmelsen for domstolen trer i kraft, og så vidt taleren visste var det bare England som hittil hadde ratifisert den. Så lenge Norge ikke godkjenner denne bestemmelse, vil det ikke komme med blant de land som teller her. Det er helt på det rene at det ikke betyr noe for saken om den blir utsatt. Blir konvensjonen vedtatt nå, uten bestemmelsen om domstolen, vil det bare være et slag i luften, uten betydning for konvensjonens videre skjebne.

Taleren pekte også på den avgjørelsesmyndighet som ministerkomiteen får, og han trodde denne var i strid med det grunnsyn som har skapt FN's erklæring og Norges grunnlov. Det blir her knesatt en behandlingsmåte som erstatter domstolene med en administrativ og politisk myndighet.

Moseid pekte også på at Europarådet ennå ikke er ferdig med behandlingen av konvensjonen, men at det ennå er tre menneskerettigheter, bl. a. beskyttelse av eiendomsretten, som ikke er vedtatt av rådet. Han forbeholdt seg retten til å ta opp forslag om at saken utsettes til over nyttår.

Utheim (v), Møre og Romsdal, sakens ordfører, sa at komiteen har behandlet saken i flere møter. Her er tale om ratifikasjon av en overenskomst som er inngått mellom flere stater. Stortinget har å si ja eller nei. I komiteen var flertallet enig om at vi kunne godta det som er sagt her. Grunnen til at dette arbeidet ble tatt opp i Europarådet parallelt med FN var fordi en regnet med at det her var lettere å bli enig om en konvensjon og at en kunne gå lengre her enn i FN, der så mange oppfatninger av menneskerettighetene støter sammen.

Konvensjonen ble juridisk bindende og har forbud mot tortur og slaveri, vilkårlig innblanding i privatlivets fred, forhandlings- og foreningsspørsmålet osv. Alle disse ting var tidligere bare undergitt en nasjonal behandling. Misbruker en stat sine egne konstitusjonelle regler, kan ingen utenfra gripe inn. Her kan et brudd på konvensjonen bringes inn for et større forum.

Når det gjelder opprettelsen av den internasjonale domstol mener departementet at en skal vente noe og innhente erfaring for hvordan den vil virke.

Taleren antok at ministerkomiteens avgjørelsesmyndighet ikke er i strid med Grunnloven, selv om det er en noe ubestemt kompetanse ministerrådet har.

Etter flertallets mening er det ikke noe ukonstitusjonelt i å vedta konvensjonen.

Taleren ville tilrå at konvensjonen ble ratifisert. Vi er inne på nye baner i det internasjonale samarbeidet. La oss være i teten og ikke i køen under dette arbeidet.

Christie (h), Akershus, sa at

vensjon som foreslår en domstol til å håndheve konvensjonen, så er dette et skritt i riktig retning som han støttet fullt ut. Taleren fant det ganske unødvendig å utsette saken.

Henry (a), Larvik, var glad for konvensjonen og hadde ikke noen av de betenkeligheter som Moseid hadde.

Vatnaland (b), Rogaland, var enig i at saken er av stor betydning, men han ble ikke overbevist av det sakens ordfører bragte fram for at vi skal vedta dette i dag. Han visste at det var flere stortingsmenn som ikke hadde satt seg inn i konvensjonen, og mente derfor at saken burde utsettes.

Utenriksminister Lange sa at det er ingen som har ment at denne konvensjonen skal erstatte FN's erklæring, men på grunn av de store motsetningene i FN har det meget lange utsikter å komme fram til en juridisk bindende konvensjon der. Her har det vært mulig for en rekke stater å komme fram til en juridisk bindende konvensjon og da er det ikke tvil om at Norge bør være med, hvis vi finner konvensjonens bestemmelser forsvarlige.

Moseid (b) tok opp forslaget om at saken utsettes til over nyttår. For ham var menneskerettighetenes gjennomførelse grunnlaget for synet på framgangen i verden. Han ville ikke gå imot dem, men vi bestemmer selv det tidspunkt da vi ratifiserer konvensjonen, og saken er ikke grundig nok behandlet.

Selvik (a), Bergen, tok avstand fra at saken ikke var grundig nok behandlet i komiteen.

Ved voteringen ble Moseids forslag om utsettelse forkastet mot 9 stemmer — Bondepartiets. Moseid satte da fram forslag om at det ble tatt et forbehold når det gjaldt artikkel 32, som fastsetter ministerkomiteens avgjørelsesrett.

Det ble votert alternativt medlem dette forslag og innstillingen, og innstillingen ble vedtatt mot 4 stemmer.